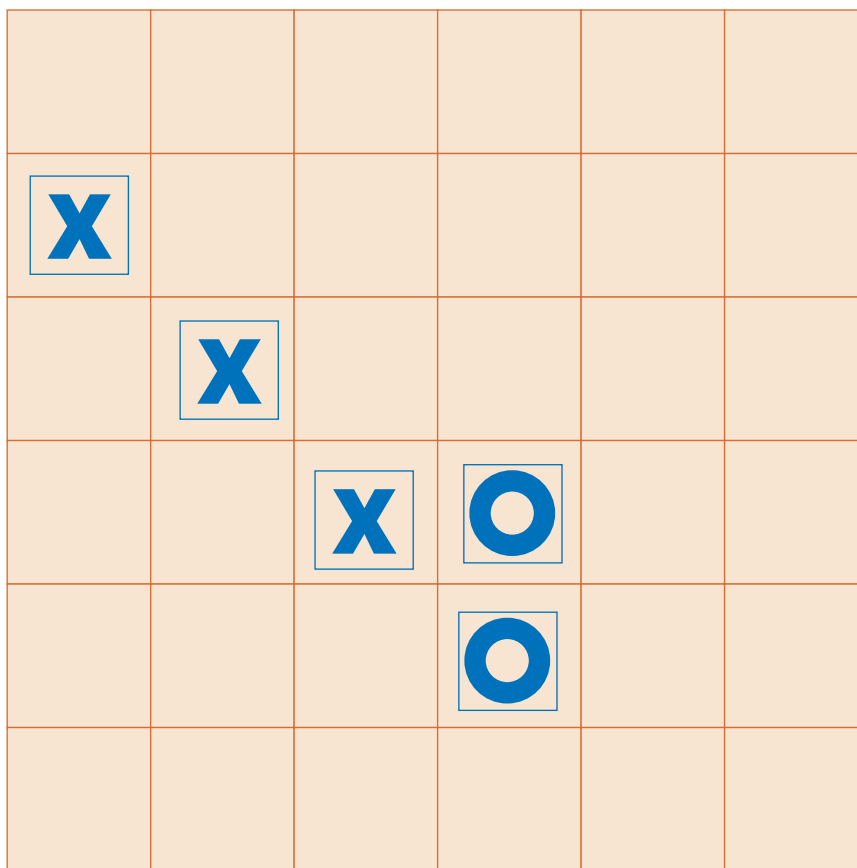

► Kółko i krzyżyk Średniowiecze

gra dydaktyczna dla klasy V szkoły podstawowej

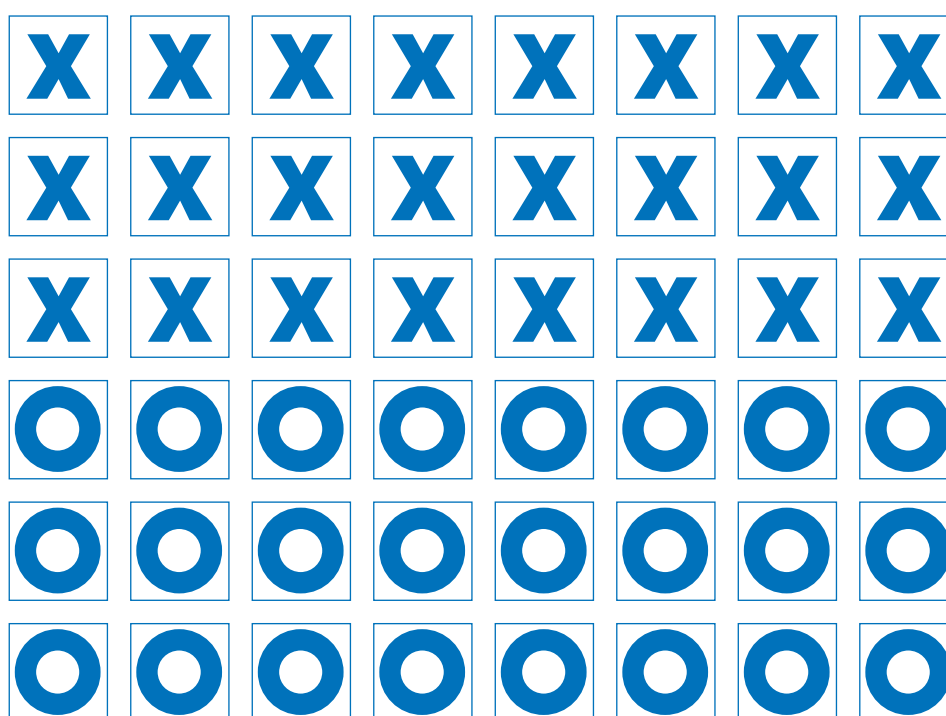
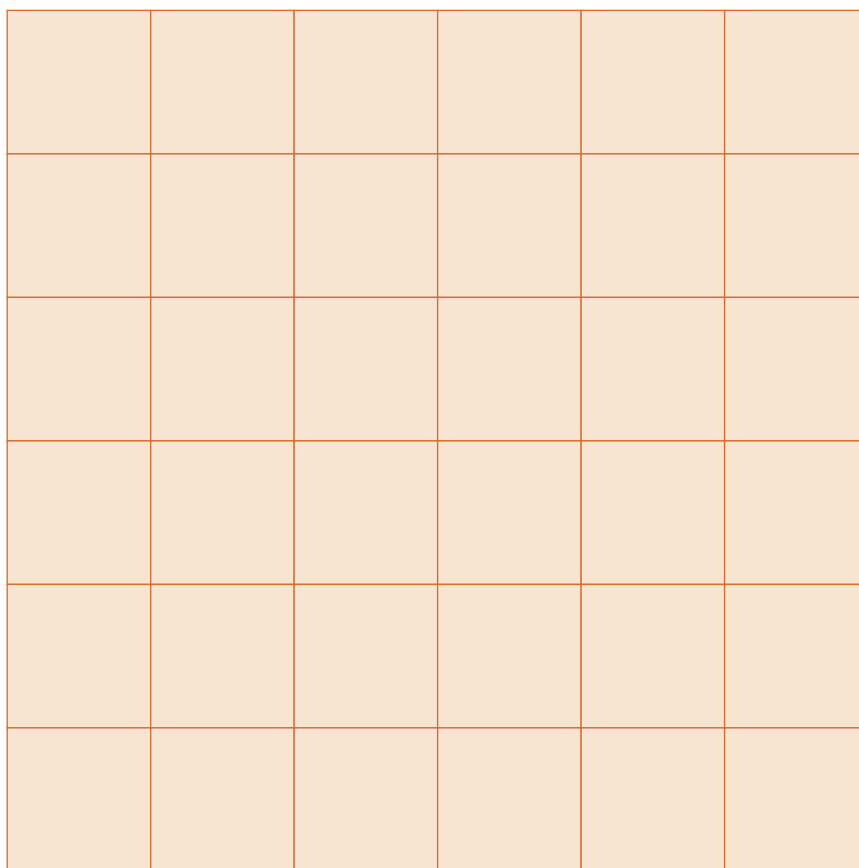
Salamina

Wyspa, koło której greckie okręty zadały klęskę flocie perskiej w 480 roku p.n.e.

najemnicy

Walczący za wynagrodzenie żołnierze, którym było obojętne, o co toczy się walka.

1. Gra może się odbywać w grupach dwuosobowych lub pomiędzy dwiema drużynami.
2. Do gry potrzebne są: plansza z 36 polami, 18 pionków z kółkami i 18 z krzyżykami oraz karty z pojęciami i ich definicjami.
3. Każdy uczeń lub drużyna dostaje 18 pionków z kółkami lub krzyżykami oraz połowę kart.
4. Aby zająć pole na planszy, uczeń lub drużyna musi podać pojęcie odpowiadające definicji, którą przeczytał jego przeciwnik.
5. Wygrywa osoba lub drużyna, która pierwsza zajmie cztery pola w pionie, poziomie lub na ukos.

<p>stany</p> <p>Cztery grupy, na które dzieliło się społeczeństwo. Różniły się prawami, obowiązkami i codziennymi zajęciami.</p>	<p>patrycjat</p> <p>Grupa najbogatszych kupców i rzemieślników w mieście.</p>	<p>pospólstwo</p> <p>Ubożsi rzemieślnicy i kupcy miejscy. Nie mieli wpływu na rządy miastem, ale posiadali prawa miejskie.</p>
<p>plebs</p> <p>Miejska biedota, która nie miała ani wpływu na rządy miastem, ani praw miejskich.</p>	<p>duchowieństwo</p> <p>Jeden z czterech stanów: jego członkowie nie mogli się żenić ani wychodzić za mąż.</p>	<p>rycerstwo</p> <p>Jeden z czterech stanów: należeli do niego wojownicy.</p>
<p>mieszczaństwo</p> <p>Jeden z czterech stanów: należeli do niego głównie rzemieślnicy i kupcy.</p>	<p>chłópstwo</p> <p>Najliczniejszy stan: obejmował ponad 90% społeczeństwa.</p>	<p>wasal</p> <p>Rycerz, który otrzymał lenno od seniora.</p>
<p>senior</p> <p>Osoba, która nadała lenno wasalowi.</p>	<p>paż</p> <p>Zostawał nim przyszły rycerz, gdy ukończył 7 lat.</p>	<p>giermek</p> <p>Co najmniej 14-letni pomocnik rycerza: dbał o jego broń i zbroję, towarzyszył mu podczas bitwy, a także usługiwał przy stole.</p>
<p>mistrz</p> <p>Właściciel warsztatu rzemieślniczego.</p>	<p>czeladnik</p> <p>Pomocnik mistrza w warsztacie rzemieślniczym.</p>	<p>zasadźca</p> <p>Człowiek, który na zlecenie władcy ściągał osadników i zakładał nową wieś.</p>
<p>sołtys</p> <p>Najważniejsza osoba we wsi: powoływała samorząd mieszkańców, przewodniczyła wiejskiemu sądowi i miała znacznie więcej ziemi niż pozostali mieszkańcy.</p>	<p>Krzyżacy</p> <p>Niemiecki zakon rycerski, z którym Polska toczyła długotrwałe walki.</p>	<p>lenno</p> <p>Ziemia nadana rycerzowi w użytkowanie.</p>

<p>majstersztyk</p> <p>Dzieło, które musiał wykonać czeladnik, aby wyzwolić się na mistrza.</p>	<p>łaźnia</p> <p>Budynek, w którym mężczyźni i kobiety chętnie zażywali kąpeli.</p>	<p>targ</p> <p>Sprzedawanie i kupowanie różnych towarów na miejskim rynku; odbywało się ono w ustalone dni tygodnia.</p>
<p>jarmark</p> <p>Wielki targ, organizowany zwykle raz do roku.</p>	<p>rada miejska</p> <p>Instytucja, która sprawowała rządy w mieście. Zasiadali w niej przedstawiciele patrycjatu.</p>	<p>cech</p> <p>Organizacja skupiająca rzemieślników tej samej specjalności, np. krawców.</p>
<p>bank</p> <p>Instytucja finansowa powstała w północnych Włoszech w XIII wieku, która dokonywała wymiany walut, udzielała kredytów oraz prowadziła obrót bezgotówkowy.</p>	<p>pasowanie na rycerza</p> <p>Uroczystość, po której giermek stawał się rycerzem.</p>	<p>scholastyka</p> <p>Filozofia chrześcijańska. Uważano ją za „służebnicę teologii”, czyli nauki o Bogu.</p>
<p>schizma wschodnia</p> <p>Rozbicie Kościoła na prawosławny i katolicki, do którego doszło w 1054 roku.</p>	<p>łacina</p> <p>Język, którego używali nauczyciele w szkołach.</p>	<p>asceza</p> <p>Wyrzeczenie się różnych przyjemności, np. dobrego jedzenia; wymagane od zakonników.</p>
<p>uniwersalizm</p> <p>Jedność kultury chrześcijańskiej Europy.</p>	<p>anarchia feudalna</p> <p>Chaos w Europie, spowodowany przez płataninę zależności między seniorami a wasalami.</p>	<p>rozbiecie dzielnicowe</p> <p>Rozpad państwa polskiego na coraz mniejsze księstwa, który zaczął się w 1138 roku.</p>
<p>gospodarka naturalna</p> <p>Wytwarzanie żywności i artykułów rzemiosła na własne potrzeby, a nie na sprzedaż.</p>	<p>turniej</p> <p>Zawody rycerzy.</p>	<p>pług</p> <p>Narzędzie rolnicze, które zastąpiło radło; upowszechniło się w Europie w XI–XII wieku.</p>